

Degerfors kyrka

Degerfors socken och kommun, Värmland, Karlstad stift

Invändig renovering 2007

Antikvarisk rapport

Anneli Borg

Örebro läns museum

Rapport 2007:31

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	1
INLEDNING	3
BYGGNADSHISTORIK OCH BESKRIVNING	3
ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	4
UTFÖRDA ARBETEN	4
INTERIÖR	6
<i>Sänkning av golv</i>	<i>6</i>
<i>Rengörning av väggarnas dekormåleri</i>	<i>7</i>
<i>Måleri</i>	<i>7</i>
<i>Långhus</i>	<i>8</i>
<i>Kor</i>	<i>8</i>
<i>Fönster</i>	<i>9</i>
<i>Ny förvaring under läktaren</i>	<i>9</i>
<i>Komplettering med ny belysning</i>	<i>10</i>
<i>Vapenhus</i>	<i>10</i>
<i>Wc</i>	<i>11</i>
<i>Städutrymme</i>	<i>11</i>
<i>Tornets första våning</i>	<i>11</i>
<i>Elinstallationer</i>	<i>11</i>
INREDNING OCH FASTA INVENTARIER	12
<i>Altartavla</i>	<i>12</i>
<i>Predikstol</i>	<i>12</i>
<i>Bänkinredning</i>	<i>12</i>
<i>Kristusskulptur</i>	<i>12</i>
<i>Takkronor</i>	<i>13</i>
<i>Nya inventarier</i>	<i>13</i>
<i>Kormatta</i>	<i>14</i>
SLUTORD	15
FOTOBILAGA	16

INLEDNING

Degerfors kyrka genomgick under december 2006 fram till sommaren 2007 en omfattande invändig renovering. Arbetena har utförts enligt tillstånd från Länsstyrelsen i Örebro län 2007-03-22.

Örebro läns museum har, genom antikvarie Anneli Borg, utfört den antikvariska kontrollen. Antikvarisk kontrollant kontaktades ej i tid och har på grund av det följt arbetena från 2007-01-10. Slutbesiktning genomfördes 2007-07-24 och de fel som därefter skulle åtgärdas efterbesiktigades 2007-09-04. Vid slutbesiktningen kunde konstateras att arbetena genomförts på ett ur antikvarisk synpunkt korrekt sätt.

Örebro läns museums rapport är skriven ur antikvarisk synvinkel men redogör även översiktligt för renoveringsarbetet i stort. I övrigt hänvisas till de ritningar som finns samt projektmötesprotokoll nr 1-9.

BYGGNADSHISTORIK OCH BESKRIVNING

Nedanstående historik är hämtad ur *Esbjörnson, estrid: Kyrkor i Örebro län. 2000. Öbring, Gustav, Degerfors kyrka 1982. Kulturhistorisk karakteristik och bedömning av Degerfors kyrka, Thor, Lena, Värmlands museum. samt Brodin, Linus, Degerfors kyrka 1892-1942.*

År 1892 uppfördes Degerfors kyrka efter ritningar av J. Forsgren från Domnarvet och tornet tillfogades 1897. Kyrkan är uppförd i enkel, nygotisk stil. Det är en träbyggnad, utvändigt klädd med liggande ljus panel, på en grund av slaggsten. Taket är täckt av koppar. De spetsbågiga fönstren är vackert blyspröjsade. Kyrkan består av ett rektangulärt långhus, smalare kor i öster, torn i väster samt sakristia i norr. Degerfors kyrka är den enda träkyrka som uppfördes i Örebro län under 1800-talet.

Kyrkans interiör har helt omgestaltats vid senare renoveringar och har inte längre någon större likhet med det ursprungliga kyrkorummet. Det avdelades – och gör så än idag – med slanka pelare i tre skepp. Takstolen var synlig och försedd med rik panelarkitektur, väggarna och taken var panelklädda, triumfbågen var försedd med dekormåleri och bänkarna utgjordes av s.k. bönhusbänkar. Altarprydnaden var en kopia av den danske bildhuggaren Thorvaldsens berömda Kristusskulptur, som innan renoveringen 2007 var placerad vid den södra entrén i långhuset. Koret var ljust med tre fönster i östväggen. Två av dem erhöles i samband med en invändig renovering 1912 glasmålningar föreställande Petrus och Paulus. Det sistnämnda glasfönstret finns nu i vapenhuset och det förstnämnda i tornets första våning.

En genomgripande renovering med avsikt att skapa ett ”värdigare” kyrkorum genomfördes 1939, då – i funktionalismens anda – det mesta av kyrkorummets 1800-talskaraktär eliminerades (arkitekt Einar Lundberg, Stockholm). Takkonstruktionen kläddes in med masonitskivor liksom väggarna, bänkarna utbyttes, ett nytt altare av trä placerades på ett podium med trappsteg, altarringen gavs en ny utformning och fönstren i korpartiet sattes igen. Koret utökades två meter åt öster och den östra korväggen erhöles en heltäckande väggmålning av Thor Fagerqvist, föreställande Kristus i Getsemane. Ett nytt tillskott i interiören var också den cylindriska predikstolen med i låg relief skurna figurer föreställande tre scener ur Jesu liv, födelsen i Betlehem, templet i Jerusalem och undervisning vid Genesarets sjö – av skulptören David Wretling. Bland de lyssnande människorna omkring barnet i templet kan man känna igen dragen av grubblaren och skalden Gustav Frödings. Detta meddelade skulptören var helt

avsiktligt: Fröding som sanningssökaren. Predikstolstaket kröns av en träskulptur med S:t Görän och draken. Även de karaktäristiska mässingslamporna tillkom vid detta tillfälle.

1966 genomfördes nästa renovering efter ritningar av arkitekt Harald Thafvelin, Stockholm. Det innebar bland annat att masoniten i taken, förutom i koret, togs bort och ersattes av furuplywood som placerades diagonalt i fälten med öppna fogar. Färgen förstärktes genom betsnings, lasering, fernissning och polering. På långhusets södra, norra och västra väggar samt i korets tak behölls masoniten från 1939. Fogarna mellan plattorna doldes bakom lister samtidigt som ett listverk sattes mitt på långväggarna mellan fönstren. För att få fritt utrymme i kyrkan framför koravsatsen tog man på vardera sidan om mittgången bort den första kyrkbänken, varvid också bänkskärmarna flyttades tillbaka. Orgelläktaren byggdes ut med en trekantig form och ett par pelare tillkom. Kyrkorummet fick en ny dekormålning, kyrkorummets väggar, korets sidoväggar och tak målades med ljus- och mörkbruna fläckar mot en gråaktig botten. Läktarbarriären målades med blå och brunrosa fläckar på en blågrå botten. Långhusets östra vägg målades violett, färgat av pigmentet caput mortum. Arbetet utfördes av konstnären Pär Andersson med konstnären Åke Pallarp som medhjälpare. Avsikten med denna s.k. ”fläckmålningen” var enligt konstnären att ”dra ut korets färg i kyrkan och åstadkomma något av höstlövens guldskimmer på väggarna för att komma ifrån de tidigare vita flacka väggarna.” Nya armaturer monterades längs väggarna i långhuset och på pelare. På korets södra sida ordnades en dopplats med en bänk längs södra väggen. Kristusstatyn flyttades ner i kyrkorummet, strax nedanför korets södra del.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

ÖLM *diarienummer*: 2002.203.110 samt för inventarier 2007.230.099 och 2007.230.100
Länsstyrelsens diarienummer: 433-18540-2006 samt för inventarier 433-00912-2007 och 433-00913-2007-10-23
Tillstånd från länsstyrelsen: 2007-03-22, 2007-03-05 och 2007-03-05

Arkitekt och projektledare: Sven-Erik Nylander arkitekt SAR/MSA.

Entreprenörer:
-*Konservator*: Konservatorsateljé Rothlind, Stora Sundby
-*Bygg*: HEBAB VS entreprenör.
-*El*: I. Janssons elservice
-*Måleri*: Bergs måleri AB

Antikvarisk kontroll och dokumentation:
Anneli Borg, Örebro läns museum

Tidpunkt för arbetenas utförande: januari- maj 2007-10-24
Slutbesiktning: 2007-07-24 samt *efterbesiktning* 2007-09-04
Bidrag: Kyrkoantikvarisk ersättning för 2007 och 2008 från Karlstads stift

UTFÖRDA ARBETEN

Degerfors kyrka hade inte genomgått några större förändringar eller rengöring sedan restaureringen 1966 och var nu i behov funktionella förändringar, rengöring samt nya förvaringsutrymmen. Kyrkans iögonfallande och originella dekormåleri med ljus- och mörkbruna fläckar som länge varit föremål för diskussion, var i stort behov av en rengöring,

likaså den framträdande kormålningen av konstnären Thor Fagerkvist, liksom predikstolen, av skulptören David Vretling.

Församlingen önskemål med renoveringen var bland annat att förbättra kyrkorummets funktioner vid förättningar. Den främre, förhöjda delen framför koret har sänkts till samma nivå som långhusets golv. Den främre bänkskärmen har delats upp i tre mindre sektioner och skapat två extra öppningar mot koret för att möjliggör en bättre kontakt och kommunikation mellan altare och församling vid t.ex. begravning, mässa mm.

Kyrkan har fått ett nytt städutrymme samt nytt förvaringsutrymme. Brister i elsystemet och belysningen har åtgärdats samt kompletteras.

Dekormåleriet från 1966 som ger kyrkan dess unika karaktär var inte bara målad på väggarna utan även på dörrar, element och fönsterfoder. För att ge kyrkorummet ett lugnare intryck har man målat över ”fläckarna” på dörrar, fönsterfoder och på väggarnas bröstning, i höjd med fönstrens nedre del. För att framhäva korets altarmålning målades dekormåleri över på södra och norra korväggen samt på listverket kring den spetsbågiga öppningen mellan koret och långhuset. Tanken var från början att behålla dekormåleriet i vapenhuset men det visade sig under arbetets gång att det ej var möjligt.

En av de stora förändringarna i kyrkorummet är bänkinredningens nya färgsättning. Färgsättningen grundar sig på färger från predikstolens fyllningar och lister samt det ljusa laserade ytorna i grön umbra är från dekormåleriets färgskala. Denna färgsättning har även använts till högaltaret i koret. Det kvarvarande dekormåleriet har rengjorts.

Förändringarna i kyrkorummet har *ur antikvariskt synpunkt* varit skonsam trots att en del av ”fläckmålningen” fått stryka på foten har man åstadkommit ett, för församlingen, funktionellt kyrkorum med ny färgsättning som knyter an till de två tidigare renoveringarna, 1939 och 1966. Önskvärt från antikvariens sida hade varit att behålla de främre bänkskärmarna hela vilket gett kyrkorummet ett mer sammanhållet intryck.

För renoveringen av Degerfors kyrka har det inte utarbetats några arbetshandlingar utan endast ett antal ritningar på t.ex. nya inventarier, nytt altartorg och trappsteg till kor och sidogradänger samt nytt skärmförråd. För vissa åtgärder har det även saknats ritningar. Andra ritningar har tillkommit under arbetets gång eller så sent som efter det att åtgärden utförts.

Bild 1: Södra bänkkvarteret innan renoveringen tagen. Foto Sven-Erik Nylander.

Bild 2: Efter renoveringen bänkinredningen med uppdelad bänkskärm.

Inför renoveringen hade församlingen kontaktat lokala hantverkare samt arkitekt Sven-Erik Nylander som tidigare gjort kyrkans vårdplan. Entreprenörerna har haft en tät telefonkontakt med arkitekten för att lösa frågor som kommit upp under arbetets gång. I övrigt har åtgärderna diskuterats och lösts vid de nio projektmöten som hållits under renoveringsarbetet. När olika frågor gällande renoveringen diskuterats på plats inne i kyrkan har det tyvärr varit allt för lätt att missa information. Detta på grund av att projektgruppen var relativt stor vilket bidrog till att gruppen ofta splittrades upp i smågrupper inne i kyrkan vilket medförde att man inte deltog i samtliga diskussioner. Den ekonomiska överenskommelsen med entreprenörerna redovisas i Projektmötesprotokoll nr 3.

I skrivande stund har undertecknad ej erhållit den sammanställning av de material och de färgtyper som använts vid renoveringen. Sammanställningen ska göras av projektledaren Sven-Erik Nylander, Vård- och Underhållsplanering, och den hade utlovats vara färdig i början av november.

Konservatorsrapport utarbetas separat av konservatorn.

Bild 3: Kyrkorummet mot väster efter renoveringen.

Interiör

Sänkning av golv

En av de stora förändringarna vid renoveringen är sänkningen av golvet framför koret till samma nivå som det övriga kyrkorummet. Det förhöjda golvet hade ursprungligen tre steg och höjdes till fyra steg vid renoveringen 1939.

Under arbetet med att sänka golvet hittade man under golvet två murade valv av tegel, murade på högkant. Som stöd för valven hade man använt järnvägsräls. Det var ett utrymme för tidigare värmeanläggning. Ovanpå fyllde man ut med rester och gjöt sedan ett betongbjälklag. Därefter reglade man upp för det nya golvet och la ovanpå det en ekparkett. De upphöjda golven i sidoskeppen finns kvar, dessa har försetts med nya trappor av ek på båda sidor.

Bild 4: Det upphöjda golvet framför koret innan renoveringen.

Bild 5: Efter renoveringen, golvet är sänkt och sidogradängen har försetts med trappa.

Rengörning av väggarnas dekormåleri

Församlingen var inte nöjd med dekormåleriet och väggarna var väldigt smutsiga och hade bland annat märken efter den nedtagna väggarmaturen samt av psalmnummersiffror som tidigare placerats på spikar direkt på väggen. Man gjorde ett första försök med akapad-svamp vilket inte gav ett tillräckligt bra resultat, därefter provade man med en ca 1,5% lösning av triammoniumcitrat i destillerat vatten (pH7) Samtliga väggytor med dekormåleriet rengjordes på detta sätt. För att uppnå ett jämt resultat behövde vissa partier rengöras en andra gång. Skadade partier på långhusets väggar, efter väggarmaturer samt psalmnummersiffror, retuscherades med en pigmenterad lasyr.

Måleri

Som nämnts ovan behölls dekormåleriet på kyrkorummets södra, västra och norra vägg samt på orgelläktaren. Församlingen hade från början en önskan att endast behålla dekormåleriet på den västra väggen i långhuset, så för att tona ner den något valde man att måla över dekormåleriet på det nedre väggpartiet d.v.s. bröstningen under fönstren, på dörrar, fönsterfoder, i koret och i vapenhuset. Den östra väggen i långhuset målades 1966 med en lasyrmålning i Caput mortuum. Denna vägg har endast rengjorts.

Val av kulörer och målningstekniker för bröstning, fönsteromfattningar, pelare, bjälklag, korets väggar och tak, bänkinredning, altare mm har bestämts på plats efter att konservatorn först skrapade fram färgtrappor på bänkinredning, bröstningslist, fönsterfoder, pelare och väggar. Konservatorn strök sedan upp provytor som projektgruppen fick ta ställning till. När det gäller bänkinredningen tog en mindre grupp, bestående av konservatorn, antikvarisk kontrollant, kyrkoherden samt projektledaren, fram en färgsättning som presenterades för församlingens representanter. Man kom även fram till att lasyr skulle var sammanhållande målningsteknik för samtliga målade ytor.

Bild 6: Innan renoveringen fanns dekormåleriet även på dörrar och fönsterfoder.

Bild 7: Under arbetets gång, dekormåleriet är till viss del övermålat.

Långhus

För att ”lugna ner” och ge väggarna en tyngd att ”stå på” valde man för bröstningen samma kulör och målningsteknik som långhusets östra vägg, en laceringsmålning med dekorstykning i Caput mortuum. Den nya bröstningen är en aning ljusare än den äldre vilket kan bero på smuts och att färgpigmentet från 1966 skiljer sig åt från dagens pigment. Med undantag av dekormåleriet målades samtliga målade ytor om. Långhuset försågs med en ny gångmatta i en klar grön kulör. Kulören valdes ut efter en grön kulör i altarmålningen.

Färgsättning:

- Väggb bröstning

Caput mortuum

- Pelare bjälkar, fönsteromfattningar

ljus grund med en tunn elfenbensvart lasyr

Kor

I koret målades all dekormåleri över så som på väggar, tak, och på listverket kring den spetsbågiga öppningen mellan koret och långhuset. Bröstningen fanns tidigare endast på korets östra vägg, den är nu även målad på norra och södra väggen. Bakom altaret där det tidigare podiet hade stått mot väggen fanns endast grundfärg, fältet har nu målats lika bröstningen. Podiet är nu borttaget och korets golv är i en nivå.

Färgsättning:

- Korets väggar och tak samt spetsbågiga listverk i öppningen mellan långhus och kor.

Ljus grund med en tunn lasyr med grön umbra

- Väggb bröstning

Caput mortuum

Bild 8: Grundmålning av bröstning på korets norra vägg.

Bild 9: Dekormåleriet på korets väggar och bröstning är övermålade. Korets norra vägg efter renovering.

Fönster

De inre fönsterbågarna demonterades och de yttre bågarna och karmens synliga ytor skrapades och målades på plats. Fönstrens insidor målades i samma ljusa nyans som invändigt fönsterträ, dock utan lasyr.

Ny förvaring under läktaren

Det saknades förvaringsutrymme för katafalk, stolar m.m.. En skärmvägg med ramverk av ek och fyllningar klädda med oblekt linnetyg placerades i långhusets nordvästra hörn. Först var det tänkt att fyllningarna skulle vara beklädda med målad glasfiberväv. Detta förslag frångicks eftersom församlingen skulle använda den som anslagstavla och för mindre utställningar av bl.a. konfirmander. Vid slutbesiktningen kunde man konstatera att skärmväggen var förankrad mitt på väggpelaren närmast dörrarna in till långhuset. Detta har sedan ändrats så att pelaren är friliggande på skärmens utsida.

Bild 10: Tidigare skärmvägg. Foto Sven-Erik Nylander.

Bild 11: Det nya förvaringsutrymmet för katafalk, stolar m.m. i långhusets nordvästra hörn.

Komplettering med ny belysning

Efter diskussion beslutade projektgruppen att befintliga takkronor skulle vara kvar på ursprunglig plats. För val av ny armatur och hur den skulle vara utformad utgick man från takkronorna, den nya armaturen skulle underordna sig dessa. För att förbättra belysningen i kyrkans bänkkvarter och för kvällsbelysning av fönstren, kompletterades sidoskeppens tak med små infällda, riktbara downlights. Församlingen hade önskemål om riktad belysning för ”kortorget”, predikstol, dopfont men även för andra evenemang. Befintlig spotlights av olika ålder togs bort och nya skenor sattes upp på de två främsta pelarparen. I koret placerades skenorna på väggen mot långhuset. Man ville även belysa mittskeppets tak, man tog bort tidigare belysning från 1966 och ersatte den med en uppåtriktad belysning. Orgelläktaren fick nya spotlights monterade i befintliga skenor samt infällda downlights i taket. Vapenhuset försågs med infällda downlights i taket.

Vapenhus

Tanken var från början att behålla dekormåleriet i vapenhuset. Vid arbetet med att isolera den södra ytterväggen kunde man konstatera att dekormåleriet var målat direkt på gipsskivor. Dessa gick ej att demontera utan att de skulle gå sönder. Att rekonstruera målningarna på nya skivor var inte heller aktuellt ur antikvarisk synpunkt. För att inte förstöra dekormåleriet beslutades det att väggar och tak skulle kläs in med nya skivor som skruvades direkt i befintligt listverk. Därefter målades vapenhuset lika vindfånget, med lasyr i grön umbra.

Golvet i vapenhuset var lagt med parkett. Parketten var sliten och vid ytterdörren fanns fuktskador. I stället för att lägga in en ny parkett valde man ett mer tåligt golv av grythytteskiffer. Skiffen lades med förskjuten fog.

Bild 12 och 13: Vapenhuset innan renoveringen, här syns också den belysning som tidigare även fanns inne i långhuset.

Bild 14 -16: I vapenhuset har dekormåleriet målats över och man har lagt in ett nytt golv av grythytteskiffer.

Färgsättning:

- Väggar

Ljus grund med en tunn lasyr med grön umbra

Det kan konstateras efter renoveringen att vapenhuset upplevs lugnare och ljusare att träda in i samt att det äldre korfönstret i södra väggen mer kommer till sin rätt.

Wc

Kyrkans befintliga toalett, belägen i vapenhusets sydvästra hörn, har renoverats och försetts med golv och sockel av granitkeramik i två kulörer, svart och grått. Utrymmets väggar kläddes med vitt kakel samt med en dekorlist av golvets svarta granitkeramik. Ny toalettstol samt nytt handfat installerades.

Städutrymme

Kyrkan saknade ett ordentligt städutrymme. Ett tidigare förråd under läktartrappen inreddes nu som städutrymme.

Tornets första våning

Utrymmet i tornets första våning har isolerats mot orgelläktaren. Den nya elcentralen placerades i ett utrymme till vänster om entrén till läktaren, tidigare placerad i det nya städutrymmet.

Elinstallationer

Elsystemet – Ny el, huvudsakligen centraler och belysning. Se även stycket ”komplettering med ny belysning”.

För att enklare komma åt vindsutrymmena ovanför sidoskeppen har två öppningar tagits upp i mittskeppets ”väggyta”. Luckorna för öppningarna, som nås från orgelläktaren, har målats in i skivornas kulör samt ådrats. Tidigare var man tvungen att skruva bort en skiva för att komma åt utrymmet.

Inredning och fasta inventarier

Altartavla

Altartavlan med motivet ”Kristus i Getsemane” har genomgått en varsam restaurering och rengöring som redovisas separat i en konserveringsrapport, 2007-10-25.

Predikstol

Även predikstolen har genomgått en varsam restaurering och rengöring som redovisas separat i en konserveringsrapport, 2007-10-25.

Predikstolens trappräcke samt sidostycket på trappen målades lika långhusets pelare.

Bänkinredning

Bänkinredningen tillkom vid renoveringen 1939 och målades i en gråblå kulör vid renoveringen 1966 (färgtrappa finns framtagna av konservator). En bänk i södra kvarteret har kortats något vid mittersta pelaren i bänkkvarteret. Tidigare var pelaren omsluten av bänken, nu är den frilagd. Som nämnts tidigare har de främre bänkskärmarna delats upp i tre mindre sektioner och skapat två extra öppningar mot koret. Bänkinredningen har givits en ny färgsättning.

- Bänkinredning
Spegelfält

Vit grund med grön umbra lasyr
Gyllenbrun marmorering
Mörkt rödbrun skugglist, caput
mortuum
Guldbronserat listverk

Bild 17: Grundarbetet på bänkarna har påbörjats

Bild 18: Det norra bänkkvarteret med ny färgsättning.

Kristusskulptur

Kristusskulpturen som ursprungligen stod i kyrkans kor är en kopia av den danske bildhuggaren Thorvaldsens berömda Kristusskulptur, ursprungligen skapad för Vårfrukyrkan i Köpenhamn 1821-24 tillsammans med de tolv apostlarna.

Åtgärderna på Kristusskulpturen utgår. Genom en olyckshändelse under arbetet i kyrkan har en av armarna brutits av. Konservatorn undersökte olika alternativ att frakta skulpturen till

Nationalmuseum i Stockholm, som är den enda institution som har möjlighet att restaurera skulpturen. Projektgruppen enades om att låta skulpturen, tills vidare, vara kvar i kyrkan och församlingen kan vid senare tillfälle åtgärda skulpturen.

Se separat tillståndsrapport av konservatorn, 2007-07-04.

Bild 19 och 20: Kristusskulpturen är nu placerad i långhusets sydvästra hörn: Bilden till höger visar den avbrutna handen.

Takkronor

Befintliga takkronor av mässing tillkom vid renoveringen år 1939. Ritningarna till Ljuskrönorna gjordes av arkitekt Lundberg och kronorna förfärdigades av konstsmiden Lars Holmström, Arvika.

Ljuskrönorna har rengjorts och försetts med nya lamphållare samt gjorts hissbara för att underlätta vid byte av glödlampor. Rengöringen har gjorts på plats av kyrkans personal. Den manuella hissordningen nås via luckorna vid orgelläktaren.

Nya inventarier

Kyrkorummet har försetts med nya inventarier:

- Ett altarbord av massiv ek för ”kyrktorget”. Altarskivan har dekor i form av fem stycken kannelyrer bemålade i engelskt rött som symboliserar Kristus fem sår. Bordsbenen har försetts med två kannelyrer per ben som sedan är oljeförgyllda med äkta bladguld. Se separat åtgärdsbeskrivning av konservator, 2007-10-25.
- Ett västaltare av massiv ek.
- Ett Maria altare av massiv ek.
- En ambo av massiv ek med något snedställd skiva.
- Ett knäfall av massiv ek med stoppat knäfall klätt med beigtt tyg av ull.

Samtliga inventarier är lackade med en matt lack. Vid slutbesiktningen kunde konstateras att ambon, västaltaret samt Mariaaltaret var alldeles för låga, detta har åtgärdats. Representanterna för församlingen ville även att ambons ben samt benen på Mariaaltaret och västaltaret skulle dekoreras med förgyllda kannelyrer, även detta skulle tillgodoses.

Bild 21 och 22: Det nya centralaltaret till vänster och västaltaret till höger, båda ritade av arkitekt Sven-Erik Nylander.

Kormatta

Kormattan som tillkom vid renoveringen år 1939 har varit undanlagt, förmodligen sen renoveringen 1966, och har nu åter fått en plats i kyrkorummet. Mattan är nu placerats på det nedsänkta golvet framför koret. Den vävdes i Degerfors under ledning av fröken Ingrid Jonsson.

SLUTORD

Degerfors kyrka har nu renoverats med ett mycket tillfredsställande resultat. Kyrkan har genomgått flera förändringar, bland annat har det unika och i ögonfallanden dekormåleriet dämpats något, det förhöjda golvet framför koret har sänkts och bänkinredningen har fått en ny färgsättning. Arbetet har genomförts på ett engagerat sätt från framför allt församlingens sida och från de olika entreprenörerna. Församlingen har fått ett ”nytt” kyrkorum med god funktion för dagens gudstjänster och förrättningar, men även ett kyrkorum som berättar om sin historia.

För STIFTELSEN
ÖREBRO LÄNS MUSEUM

Anneli Borg

Tillägg: Kyrkoherde Lars Markusson som representant för församlingen samt projektledare Sven-Erik Nylander har beretts tillfälle att ta del av rapporten före färdigställandet för synpunkter och ändringar. Den förstnämnde har svarat.

FOTOBILAGA

Acc.nr: OLM_2007_90_1-58

OLM_2007_90_1-8 är tagna av projektledare Sven-Erik Nylander. Övriga foton är tagna av Anneli Borg, Örebro läns museum.

1. Tidigare skärmvägg i långhusets nordvästra hörn.
2. Fönster i söder innan renoveringen.
3. Interiör från nordväst före renoveringen.
4. Södra bänkkvarteret före renoveringen.
5. Koret före renoveringen.
6. Långhusets sydvästra hörn.
7. Långhusets östra del samt del av koret före renoveringen.
8. Interiör från nordväst före renoveringen.
9. Bild mot koret efter renoveringen.
10. Koret efter renoveringen.
11. Predikstolen
12. Långhusets sydöstra hörn.
13. Långhuset från Ö
14. Det norra bänkkvarteret efter renoveringen.
15. Interiör från väster.
16. Interiör från väster.
17. Predikstolen och dekormåleriet före renoveringen.
18. Långhusets sydöstra hörn före renoveringen.
19. Vapenhuset från väster före renoveringen.
20. Vapenhuset från nordost före renoveringen.
21. Vapenhus och vindfång från öster före renoveringen.
22. Det upphöjda golvet framför koret före renoveringen.
23. Kyrkans armatur från renoveringen 1939.
24. Färgtrappa vid fönster på norra sidan i långhuset.
25. Grundmålning av bröstning på korets norra vägg.
26. Interiör under renoveringen.
27. Detalj vid långhusets södra vägg.
28. Grundarbete på bänkar.
29. Målning av fönster.
30. Bänkskärm med ny färgsättning.
31. Altaret får ny färgsättning.
32. Interiör under renoveringen från öster.
33. Kristusskulpturens avbrutna hand.
34. Långhusets nordvästra hörn under renoveringen.
35. Interiör under renoveringen från väster.
36. Ny lucka till vindsutrymme ovanför norra sidoskeppet.
37. Interiör från väster efter renoveringen.
38. Predikstol
39. Kyrkorummet mot väster efter renoveringen.
40. Interiör, nya trappor vid koret i öster och sidogradängen i söder.
41. Det nya centralaltaret.

42. Vapenhuset från nordost efter renoveringen.
43. Vapenhuset från väster efter renoveringen.
44. Vindfång från öster efter renoveringen.
45. Interiör från väster efter renoveringen.
46. Kristusskulpturen är placerad i långhusets sydvästra hörn efter renoveringen.
47. Det nya förvaringsutrymmet i långhusets nordvästra hörn.
48. Koret och det nedsänkta golvet efter renoveringen.
49. Golvet är sänkt och sidogradängen har försetts med trappa, efter renoveringen.
50. Interiör från sydöst efter renoveringen.
51. Södra bänkkvarteret med uppdelad bänkskärm efter renoveringen.
52. Bänkinredning
53. Bänkskärm
54. Pelaren är frilagd efter renoveringen.
55. Interiör, norra väggen efter renoveringen.
56. långhusets nordöstra hörn efter renoveringen.
57. Korets norra vägg samt del av altarmålning efter renoveringen.
58. Nytt västaltare vid långhusets västra vägg.